

Оліферчук Б.О.,
магістр 2 року навчання

Чугай А.В.,
к.геогр.н., доц., декан природоохоронного факультету
Одеський державний екологічний університет, м. Одеса

АНАЛІЗ ЗАБРУДНЕННЯ ПОВІТРЯНОГО БАСЕЙНУ М. ОДЕСА САЖЕЮ

Згідно з новою редакцією «Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 827 від 14.08.2019 р., сажа входить до переліку забруднюючих речовин зі списку Б, моніторинг яких може здійснюватися на регіональному рівні. Серед міст Північно-Західного Причорномор'я постійні спостереження за вмістом сажі в атмосфері проводяться лише у м. Одеса. Раніше авторами проаналізовано динаміку зміни вмісту пилу.

Метою роботи був аналіз динаміки зміни вмісту сажі у повітряному басейні м. Одеса за багаторічний період. Для аналізу використані результати моніторингових спостережень, наведені у Регіональних доповідях про стан навколишнього природного середовища в Одеській області.

На рис. 1 наведено динаміку зміни індексу забруднення атмосфери (*ІЗА*) сажею м. Одеса. Як видно, з 2003 р. рівень забруднення порівняно з останніми роками дещо зменшився. Проте вміст даної домішки у повітряному басейні постійно перевищує $ГДК_{ср}$. Слід відзначити, що за показниками вмісту сажі в атмосферному повітрі міста дана домішка майже постійно входить до переліку забруднюючих речовин з найбільшими *ІЗА*.

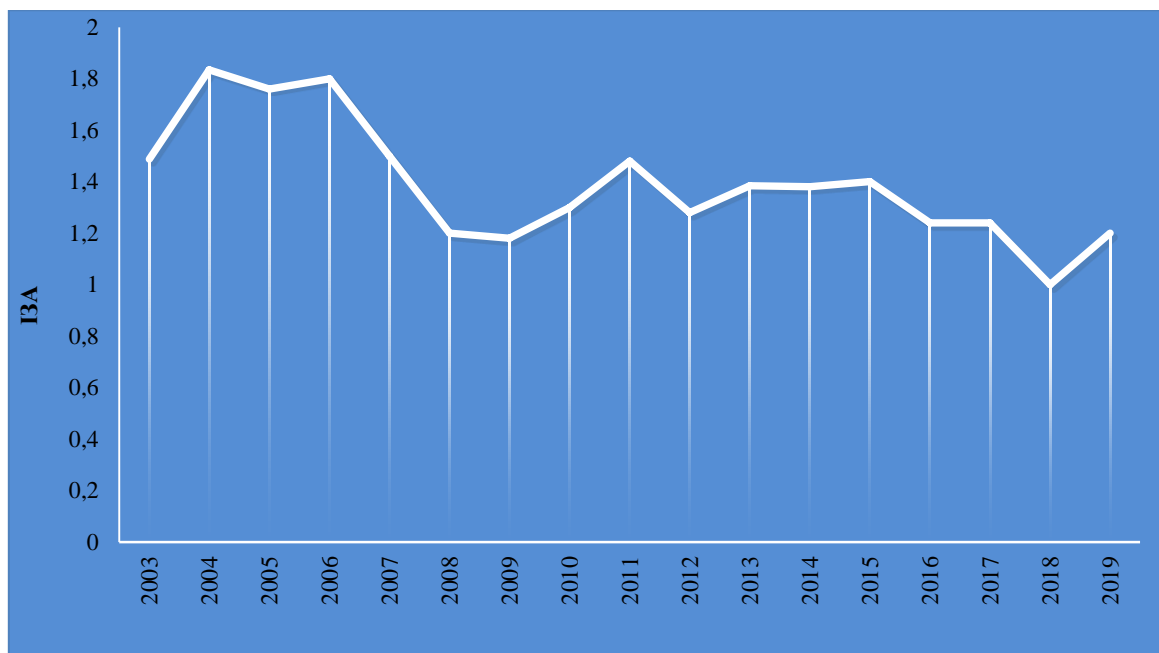

Рис. 1 – Динаміка зміни *ІЗА* сажею м. Одеса у 2003 – 2019 рр.

За класифікацією, запропонованою Ю. Яценко зі співавторами (2017), за вмістом сажі рівень забруднення повітряного басейну м. Одеса можна характеризувати як підвищений (1 – 2 $ГДК$).

Отримані результати є частиною дослідження, присвяченого оцінці рівня забруднення повітряного басейну окремих міст Північно-Західного Причорномор'я важливими речовинами.

В подальшому планується провести оцінку техногенного навантаження на повітряний басейн за вмістом вказаних домішок, а також виконати порівняльний аналіз забруднення пилом атмосферного повітря з урахуванням розміру часток ($ГЧ_{2,5}$ і $ГЧ_{10}$) на прикладі м. Одеса. Слід відзначити, що на мережі постійних пунктів спостережень подібний аналіз на даний час не виконується. Але в ОДЕКУ з серпня 2019 р. функціонує автоматичний пост контролю, який визначає вміст пилу в атмосферному повітрі з урахуванням розміру часток.